

Slovenski hmeljar

G. Viher Robert
Vuzenica

Prvi strokovni list za hmeljarstvo * Glasilo
Hmeljarske zadruge, z o. j. * List izhaja
redno vsak drugi petek * Naročnina letno
20 din, za inozemstvo 40 din, posamezna
številka stane 2 din * Uredništvo in uprava:
Celje, Vodnikova ulica 2. — Telefon št. 196

Leto XI.

Celje, 26. julija 1940

Štev. 15

Kaj po toči

Že ponovno smo razpravljali o tem vprašanju, vendar je bilo to vedno prej, še v juniju, ko je toča potolkla hmelj. Letos pa je prišla toča pozneje in šele sredi julija hudo prizadela mnoge nasade. Hmeljarji postajajo sedaj obupani pred svojimi hmeljišči in ne vedo, kaj ukreniti. Pa je res težko. Toča je namreč pobila hmelj letos zelo pozno, šele sedaj, ko je v polnem cvetu in že zaključuje rast ter mu zato ni mogoče več tako pomagati kakor tedaj, če ga oklesti toča prej, ko je še v polni rasti. Vkljub temu pa se nekaj storiti in rešiti le še dá.

Hmeljišča so bila letos večinoma povsod dobro zagnojena in precej bujna. Zato v nasadih, ki jih je pobila toča, sedaj še gnojiti niti ne bo potrebno, čeprav bi pičlo pest apnene sečnine okrog vsake korenike menda ne škodovalo.

V potolčenih hmeljiščih bodo začeli kmalu izbijati iz zemlje novi poganjki, ki pa jih bo treba sproti porezati, ako je vsaj ena glavnih trt ostala še zdrava in cela, pa četudi je nekoliko okleščena. Prav tako bo dobro do 2 m visoko odstraniti vse stranske panoge, ki bi se morda še razvile, višje gori pa jih pustiti. Tod se bo verjetno razvilo še nekaj zelenja, ki bo pripomoglo, da se rastlina normalno izzori in okrepi, da ne bo preveč oslabela za prihodnje leto; nekaj cvetja je tudi še ostalo, sem ter tja pa se zna razviti tudi še nekaj kobil, vendar o kakem pridelku žal ne more biti govora.

V hmeljiščih, kjer so vse glavne trte docela odbite, pa te lahko kar odrežemo in odstranimo iz hmeljišča, izmed novih poganjkov, ki bodo izbili iz zemlje, pa 3—4 pustimo in morda tudi še napeljeemo, ostale pa sproti porežemo.

Toda niso vsa hmeljišča popolnoma okleščena. V nekaterih je ranjena ali odbita le sem ter tja kaka trta ter so obtočene stranske panoge in

cvetje. Sedaj po nekaj dneh se že vidi, kaj je zdravega in celega, ker se je to, kar je poškodovane, že pričelo sušiti. Tu bi seveda bilo najbolje vse, kar je ranjeno in se suši, porezati in odstraniti iz hmeljišča. Le če je izmed treh ali več napeljanih glavnih trt samo ena odbita in se suši, jo ne kaže vleči ven, ker bi s tem prav lahko poškodovali še ostale zdrave, pač pa jo tam, kjer je odbita, gladko odrežemo in pustimo na hmeljevki, le vse njene panoge in liste porežemo in odstranimo. Tudi v teh hmeljiščih moramo vse poganjke, ki bodo še izbili iz zemlje, sproti porezati in prav tako nove panoge do 2 m visoko. Na ta način bi nam mogla ta hmeljišča le še dati nekaj pridelka, seveda tem več, čim manj so bila prizadeta od toče, zlasti čim več cvetja je ostalo nepoškodovane. Toda obrezovanje vseh poškodovanih delov rastline bi zahtevalo v večjem obsegu veliko dela, ki bi se ne izplačalo in tudi ni izvedljivo. Kar je ranjenega, se bo itak posušilo ter odpadlo in le kar je zdravega, razvijalo dalje. Zato pa take nasade lahko tudi kar pustimo ter se omejimo le na odstranjevanje novih poganjkov, ki bi še izbili iz zemlje.

Najbolj važno pa je, da vsa po toči prizadeta hmeljišča čimprej poskropimo z bakreno raztopino proti peronospori, kateri pa na 100 litrov primešamo na vsak način tudi četrt litra galertola, da bo škropivo bolje držalo in učinkovalo. V takih

Izgledi za izvoz in s tem vnovčenje našega letošnjega hmelja so se zadnji čas znatno izboljšali; našla se je pot, ki upamo, da bo tudi ostala. Zato pa škropimo hmelj proti peronospori vsi, prav vsi z 1 kg »Ob 21« na 100 litrov vode in četrt litra galertola, da bomo v kljub sedanjemu neugodnemu vremenu pridelali v barvi brezhibno blago; če ne bomo imeli pretežno zelenega hmelja, bomo slabo odrezali.

po toči prizadetih nasadih se namreč silno širi peronospora in jih moramo zato nemudoma zaščititi pred to nevarno boleznijo, da si zagajamo vsaj pičli pridelek, ki ga bodo morda še dala in preprečimo, da rastline preveč ne oslabijo za prihodnje leto.

Res težko je, če ti toča prav pred žetvijo ali bratvijo uniči ves pridelek. Lahko tistemu, ki je v svoji delavnici pod varno streho neodvisen od vremenskih neizgodb. Težko pa je kmetu in hmeljarju, ki v polju svojega obraza skrbno obdeluje svoja polja in hmeljišča, pa mu tik, preden pobere pridelek, toča pred njegovimi očmi, ne da bi mogel kaj ukreniti proti njej, v nekaj minutah popolnoma uniči ves trud njegovih rok; njegova delavnica je pod milim nebom in izpostavljena vsem vremenskim neizgodbam. In kaj more storiti, če mu toča uniči ves njegov up in vse njegove nade? Ubogemu trpinu ne preostane nič drugega, kakor da gre zopet na delo in reši vsaj to malo, kar se še rešiti dá. Žalostno je to delo, toda nujno in neobhodno potrebno. Pri vsaki taki vremenski neizgodi pa vedno zopet stopa na plan pereče vprašanje zavarovanja kmetijskih pridelkov proti toči, ki ga bo prej ali slej na vsak način treba rešiti.

Da bo škropljenje držalo

Tudi najboljše sredstvo za zatiranje bolezni in škodljivcev hmelja nič ne izda, če ga takoj po škropljenju dež izpere, prav posebno pa velja to za škropljenje proti peronospori. In če se hočemo res uspešno boriti proti tako zakrknjeni bolezni kakor je peronospora, nam skoraj ne kaže drugega, kakor da po vsakem količnejšem deževju škropimo ponovno. To pa seveda ni malenkost, zlasti v letih, kakor je letošnje, ko dežuje skoraj vsak dan. Zato so že davno skušali povečati lepljivost škropiva na listje in cvetje in s tem preprečiti, da bi ga dež ne izpral, na ta način, da so primešali škropivom razne primesi kakor sladkor, melaso, mleko, kazein, razna olja itd. Vse te primesi pa se niso obnesle in često več škodovala kakor pa koristile. Šele pred nekaj leti se je posrečilo sestaviti res v vsakem oziru prvovrstno tako primes za povečanje lepljivosti škropiva, namreč posebno klejevo galerto, ki se izdeluje tudi že pri nas in prodaja pod imenom galertol.

Galertol tako poveča lepljivost škropljenja, da ga potem, ko se osuši, tudi še tako močan dež ne izpere izlepa. Galertol se sicer prisuši, vendar ne strdi in zato prav nič ne ovira dihanja rastlinskega zelenja. Če ga primešamo raztopini raznih

bakrenih sredstev zoper peronosporo, se galertol deloma spoji z bakreno sestavino v neko organsko, proti peronospori zelo učinkovito spojino. Tako galertol ne poveča samo lepljivosti škropiva, temveč tudi njegovo učinkovitost.

Letos imamo za zatiranje peronospore zelo neugodno vreme. Dežuje skoraj prav vsak dan, sicer navadno ne izdatno, vendar dovolj, da nam zopet temeljito opere hmelj, ko smo ga komaj poškopili. Znano pa je, da se prav pri takem soparnem vremenu, ki ga povzročajo vsakodnevni naliivi, peronospora izredno dobro počuti in širi. Hmelj že cvete in kdor ga tudi še sedaj ne bo škropil in s tem zaščitil pred peronosporo, zelenega hmelja letos pač ne bo pridelal. Sicer mnogi nekam obupavajo nad hmeljem, češ, saj se ga ne bo dalo izvoziti in zato tudi ne prodati. Pa nimajo prav! Kakor lani, se nam bo verjetno, vsaj kakor sedaj izgleda, končno le posrečilo tudi letos najti kako vrzel za izvoz našega hmelja. To nam bo pa prav malo pomagalo, če bomo namesto lepo gladko zelenega hmelja imeli tedaj le pretežno rjavo ali pa vsaj močno lisasto blago; tako blago namreč najbrže res ne bo šlo v denar, ker se ga v teh okoliščinah ne bo izplačalo izvažati. Zato pa škropimo hmelj sedaj v cvet vsi, prav vsi, da bomo vkljub neugodnemu vremenu pridelali končno le res lepo in gladko zeleno blago. Na 100 litrov gotovega škropiva pa primešajmo na vsak način vedno tudi četrt litra galertola, da nam škropiva ne izpere dež in bo tako škropljenje res nekaj izdalo in učinkovalo ter tudi za nekaj časa zaleгло.

Peronospora

(Dalje.)

Peronospora napada vse nadzemske rastlinske dele hmelja in torej lahko okuži glavne trte, stranske panoge, liste, cvete in kobule. Zato opazimo bolezen često že takoj spomladi, ko hmelj komaj odžene in še preden ga napeljemo. Pri ugodnih vremenskih razmerah za peronosporo, torej pri zadostni vlagi in toploti, se namreč kaj kmalu pojavijo v nasadu tudi številni bolni poganjki, ki jih prav lahko spoznamo po tem, da niso sočno zelene, temveč bolj rumenkaste barve, imajo na znotraj zavite liste, ki kažejo na spodnji strani sivovijoličaste lise in so proti koncu stebelca vedno bolj na gosto razporejeni; tak poganjek ne raste normalno dalje, temveč ostane krčljiv. To so klase mladice ali poganjki, katerih se pojavi v hmeljskih nasadih eno leto več in drugo zopet manj in iz katerih se potem širi peronospora dalje. Zato

pa jih ne smemo nikdar napeljati, temveč vedno skrbno porezati, zatreti in uničiti, bodisi da jih sežgemo ali pa tudi vržemo na kompost in obilo potresemo z živim apnom. Često pa se pojavi peronospora tudi šele pozneje na koncu že napeljanih poganjkov, s katerimi vred je rasla, četudi so poganjki nekaj časa izgledali popolnoma zdravi; tedaj okuženi poganjek naenkrat ponehava rasti, oddaljenost posameznih novih listov in lističev postaja vedno krajša, listi se zavijejo na znotraj in na spodnji strani se pojavijo opisane sivovijoličaste lise. To so znani kuštrovci, ki so docela podobni prej opisanim klasastim mladim. Tako bolna rastlina pa lahko zopet ozdravi, če jo pravočasno poskropimo z bakreno raztopino; zelo priporočljivo pa je tudi opisane kuštrovce, torej obolele vršičke napeljanih poganjkov, porezati in odstraniti ter uničiti in namesto njih napeljati nove stranske poganjke.

(Dalje sledi.)

Razno

Produkcija piva v Švici je znašala predlani v 59 pivovarnah skupno 2.134.000 hl, uvozilo pa se je še 13.459 hl, največ iz Nemčije, namreč 10.111 hl, iz Češko-slovaške pa 3246 hl. Tako je znašal konsum piva skupno 2.147.000 hl, to je z ozirom na to, da znaša število prebivalcev 4.187.000, povprečno 51,3 l na osebo proti 51,5 l v prejšnjem letu. Konsum vina pa je znašal predlani le 30 l povprečno na osebo in od leta do leta nazaduje.

Varjenje piva v Belgiji se vedno bolj koncentrira na velike obrate in se zato število pivovaren od leta do leta manjša; tako jih je bilo v letu 1937 le še 1223 proti 1693 v letu 1928 in 2000 v letu 1920. Večino piva popije doma, saj znaša po zadnji statistiki konsum letno na osebo še vedno 170 litrov, četudi od leta 1931 dalje polagoma nazaduje; tako se torej v Belgiji vkljub temu še dandanes popije največ piva.

Objave

Po vreče naj pridejo vsi, ki so dobavili svoj hmelj Hmeljarski zadrugi v lastnih vrečah, čimprej, najpozneje pa do konca tekočega meseca. Vreče se dobe v združenem skladišču v Žalcu, vendar se izdajajo samo ob torkih in petkih. Brez obračunskega listka se vreče ne izdajajo.

Bakreno apno, Nosperal ali »Ob 21«, ki se je zadnji čas precej podražilo, dobe združniki v skladišču Hmeljarske zadruge v Žalcu še po stari ceni, dokler bo sedanja zaloga trajala. Ker je zaloga že pičila, naj si ga preskrbi vsak čimprej.

Skladišče Hmeljarske zadruge v Žalcu je odprto za združnike vsak delavnik od pol 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 7. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih skladišče ni odprto.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Vkljub neugodnemu vremenu z dnevnimi nalivi in razmeroma hladnimi nočmi stanje hmeljskih nasadov slej ko prej dobro obeta in se je zadnji čas tudi precej izenačilo. Rastlina se je močno razkoštila in obsula z obilnim cvetjem, ki je le v nekaterih redkih slabših nasadih nekoliko bolj redko. Proti peronospori je pri sedanjem vremenu vedno bolj potrebno škropiti, drugih škodljivcev in boleznih pa ni opaziti. Za nadaljnji razvoj cvetja in kobul je že nujno potrebno bolj suho in toplo vreme. V nekaterih občinah okoli Celja je dne 16. t. m. silna toča uničila z drugimi kmetijskimi pridelki tudi blizu 100 ha hmeljskih nasadov, ki letos pač ne bodo dali nobenega znatnejšega pridelka več.

Vojvodina: Stanje nasadov je še vedno zelo neena- komerno in v splošnem le bolj pičlo obeta. Rastlina je za kakih 14 dni zaostala v razvoju in šele sedaj pričinja cveteti. Zaradi pretežno deževnega in meglenega vremena nevarnost peronospore traja dalje in je le s ponovnim škropljenjem mogoče zaščititi nasade pred to boleznijo; drugih boleznih in škodljivcev pa zaenkrat ni.

Nemčija: V okoliših stare Nemčije je stanje nasadov slej ko prej prav dobro. Rastlina je v polnem cvetu, bujna in zdrava, le sem ter tja je opaziti sledove peronospore, proti kateri pa pridno zaščitno škropijo. Zaradi letos zelo ugodnega vremena računajo, da bo obiranje pričelo nekoliko prej kakor navadno. Tudi v sudetskimi okoliših se je pri ugodnem vremenu stanje nasadov vidno popravilo in deloma tudi izenačilo. Poleg peronospore, proti kateri je treba vedno zopet škropiti, povzročajo sem ter tja precej škode tudi uši in ponekod celó gosenice dnevnega pavlinčka, ki se pojavljajo letos v večjem obsegu. — Na tržišču so pri slej ko prej mirni zaključni tendenci ostale cene nespremenjene in le bolj nominalne.

Češkomoravska: Pri ugodnem vremenu se je stanje nasadov zelo popravilo in večinoma dobro obeta, četudi je poleg bujnih in košatih nasadov še vedno tudi precej takih, ki bodo le bolj pičlo dali. Zaščitno škropljenje proti peronospori je bolj kot kdaj potrebno, pa tudi uši je ponekod nujno potrebno zatirati. — Tržišče je nadalje brez zaključkov, cene pa so ostale nespremenjene, vendar so le nominalne.

Splošno: Iz ostalih okolišev raznih držav zaenkrat ni nobenih poročil.

Za dobro voljo

Točen odgovor.

Učitelj: »Mihec, ali mi lahko poveš, kdaj prelomi človek besedo?«

Mihec: »Kadar jeclja.«

Obzirno.

Zdravnik: »Kako ste pa sporočili bolniku, da bo živel le še tri dni?«

Bolničarka: »Zelo obzirno. Začela sem z enim dnem.«

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

sprejema
vse vrste zavarovanj proti po-
žaru: poslopja, vse premičnine,
hmelj, zvonove, steklo, nezgo-
de, vlom, jamstvo, avto-kasko,
življenjska zavarovanja v vseh
kombinacijah in posmrtninska
zavarovanja »Karitas«.

Zastopniki v vsaki župniji.

Podružnica: Celje, Vodnikova ulica 2

Hranilnica Dravske banovine Celje — Ljubljana — Maribor

Pupilarno varen zavod.

Obrestovanje najugodnejše.

Za vloge jamči Dravska banovina
z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne za-
vode, da se omogoči z oživitvijo denar-
nega obtoka delavoljnim našim ljudem
zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje
prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim
premoženjem popolno varnost. Mesto Celje
jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še
samo jamči zanj z vsem svojim imetjem
in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna,
nemudna izplačljivost strogo zjamčena.

Sprejema
hranilne vloge in
jih obrestuje
najbolje. Denar
je pri njej naložen
popolnoma varno.
Za hranilne vloge
jamči poleg re-
zerv in hiš nad
4000 članov - po-
sestnikov
z vsem svojim
premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

HMELJARSKA ZADRUGA z o. j.

Skladišče Žalec

nudi svojim članom po najugodnejših cenah pri-
snano prvovrstne Holderjeve škroplilnice vseh
vrst, traktorje za oranje in okopavanje, razna
sredstva za zatiranje bolezni in škodljivcev itd.